

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 7 van 23 juni 1997 met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Inleidende beschouwingen

Bij brief van 12 september 1996 heeft de Minister van Tewerkstelling en Arbeid aan de Voorzitter van de Hoge Raad een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik toegestuurd met het verzoek het advies van de Hoge Raad terzake in te winnen.

Het ontwerp van koninklijk besluit zal het koninklijk besluit van 28 februari 1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, gewijzigd bij het ministerieel besluit van 7 april 1995, opheffen, waarover de Hoge Raad op 8 november 1993 het advies nr. 457 heeft uitgebracht (SHE – P497 – 1755).

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 17 september 1996 aan het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad voorgelegd (doc. SHE-P533-BE2375).

Het Uitvoerend Bureau besliste om het ontwerp van koninklijk besluit voor advies aan de Hoge Raad voor te leggen (SHE – P522-1855)/

Op de vergadering van de Hoge Raad van 18 november 1996 hebben de vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties gevraagd om het ontwerp van koninklijk besluit, gelet op de vele opmerkingen, aan een werkgroep van de Hoge Raad voor te leggen.

Bij brief van 3 april 1997 heeft Mevrouw de Minister aan de voorzitter van de Hoge Raad een gewijzigd ontwerp van koninklijk besluit toegezonden.

Motivering en toelichting

Het ontwerp van koninklijk besluit kan vanuit twee standpunten bekeken worden, hetzij vanuit het standpunt dat de specifieke bepalingen in verband met de bescherming van de werknemers opgenomen zijn in het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, de Codex betreffende het welzijn op het werk en zelfs in bepaalde hoofdstukken van het desbetreffende koninklijk besluit in verband met de regels voor de gebruikers (al of niet werknemers), hetzij vanuit het standpunt dat door het herhalen van bijvoorbeeld de globale preventieprincipes het belang hiervan wordt onderstreept en door het leggen van linken naar de andere wetgeving de leesbaarheid wordt vereenvoudigd.

Men moet hierbij evenwel een pragmatische houding aannemen. Professionele gebruikers van bestrijdingsmiddelen zijn overwegend zelfstandigen zonder personeel of werkgevers van kleine ondernemingen.

Voor de zelfstandigen zijn de regelgeving en de codes van goede praktijk van toepassing. (de codes van goede praktijk worden echter niet systematisch opgesomd, maar zijn verspreid over de verschillende hoofdstukken van het ontwerp van koninklijk besluit). Naast deze bepalingen zijn tevens het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming en de Codex betreffende het welzijn op het werk van toepassing.

In de kleine bedrijven is er in de praktijk weinig kennis van de wetgeving inzake arbeidsbescherming. Het expliciet verwijzen naar de algemene voorkomingsprincipes is daarom ook geen overbodige luxe. Bovendien zijn bepaalde bepalingen van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming (voorbeeld artikel 723bis) niet van toepassing op bestrijdingsmiddelen.

Anderzijds bevordert men de leesbaarheid en de toegankelijkheid indien er wordt verwezen naar de respectieve andere wetgeving die van toepassing is of indien er een soort "samenvatting" wordt gegeven van de belangrijkste principes.

Tenslotte zullen de werkgevers die moeten voldoen aan deze regelgeving eerder geneigd zijn het hoofdstuk over de specifieke bepalingen te lezen (artikels 81-83) dan dat ze het volledige Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming en de voornoemde Codex zullen consulteren (artikel 6).

Een werkgroep van de Hoge Raad heeft twee vergaderingen gewijd aan het onderzoek van het dossier.

Het ontwerp van koninklijk besluit en het eindverslag van de werkgroep werden op 23 juni 1997 aan het Uitvoerend Bureau voorgelegd. (PBW-P522 (D9)-BE27).

Het Uitvoerend Bureau besliste om het ontwerp van koninklijk besluit met het dossier aan de Hoge Raad voor te leggen. (PBW-P522(D9)-10).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 23 JUNI 1997

Advies van de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties

De vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties wensen dat de bepalingen der bescherming van de werknemers, opgenomen in uitvoering van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, gebundeld worden in de Codex (Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming).

Indien voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik specifieke maatregelen zouden noodzakelijk zijn, kunnen deze in een afzonderlijke rubriek van de Codex ondergebracht worden.

Voor het overige zijn deze werkgevers aan dezelfde bepalingen onderworpen als deze voorzien in het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming.

De verspreiding van de bepalingen betreffende de bescherming van de werknemers in verschillende besluiten ondermijnt in sterke mate de doorzichtigheid van de arbeidswetgeving.

Het voorstel van de administratie bestaat erin de specifieke bepalingen op te nemen in een afzonderlijk koninklijk besluit.

Indien Mevrouw de Minister voor de opname in een afzonderlijk koninklijk besluit kiest kunnen de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties akkoord gaan met de inhoud van het besluit mits volgende bemerkingen:

- artikel 81, I, 3° aanvullen met de woorden "... door hen in het bezit te stellen van een veiligheids- en gezondheidskaart opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van artikel 723bis 21 van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming".
- artikel 81, I, 4° van het voorstel van nieuwe tekst: "op de plaats van toepassing".

Uit commentaar van de administratie blijkt dat bedoeld wordt de plaats waar de werknemers eten of zich omkleden en niet de plaats waar het bestrijdingsmiddel toegepast wordt.

Een aanpassing van de tekst dient in die zin doorgevoerd te worden.

Vermits het hier om een hygiënische maatregel gaat, is het aangewezen dat water ter beschikking is op de plaats waar de personen zich dienen te wassen en niet op de plaats waar de bestrijdingsmiddelen toegepast worden.

- artikel 81, I, 6° van het voorstel van nieuwe tekst (Nederlandse tekst). Het laatste woord "opgenomen" vervangen door "naar een instelling kunnen worden vervoerd". Dit om de tekst conform te maken met de Franse tekst.

Dezelfde opmerkingen gelden voor bijlage XI, punten 4° en 6°.

Advies van de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties

De vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties hebben een aantal bemerkingen met betrekking tot de voorgelegde teksten:

Artikel 43.

De vertegenwoordigers van het ABVV wijzen erop dat er drie landstalen zijn. Voor de werknemers tewerkgesteld in ondernemingen die gevestigd zijn in het Duits taalgebied moet de informatie die op de verpakking vermeld wordt eveneens in die taal worden opgesteld.

Hoofdstuk VII.- Bepalingen betreffende de maatregelen tot bescherming van werknemers.

Artikel 81

De vertegenwoordigers van het ABVV hebben de volgende opmerkingen:

De voorzitter van de werkgroep herneemt in het ontwerp de preventieprincipes van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk evenals de verwijzing naar de wet betreffende het welzijn op het werk, zoals gevraagd door het ABVV.

Nochtans dringen de vertegenwoordigers van het ABVV erop aan dat de onderneming, vooraleer een bestrijdingsmiddel te gebruiken, een risico-evaluatie maakt en dat, op basis van die evaluatie, de nodige preventiemaatregelen worden genomen overeenkomstig de preventieprincipes evenals hun hiërarchie.

Zij dringen er eveneens op aan dat de werknemers die onderhevig zijn aan de invloed van bestrijdingsmiddelen effectief een vorming zouden krijgen (en niet enkel "ingelicht worden") omtrent de gevaren met betrekking tot hun gebruik alsook over de te nemen veiligheids- en preventiemaatregelen.

De vertegenwoordigers van het ACV hebben de volgende bemerkingen:

- De vertegenwoordigers van het ACV vragen dat artikel 81, I, 3° zou aangevuld worden met de woorden "...door hen in het bezit te stellen van een veiligheids- en gezondheidskaart opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van artikel 723bis 21 van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming".

In artikel 723bis 1° van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming wordt immers bepaald dat de bestrijdingsmiddelen niet beschouwd worden als gevaarlijke stoffen en preparaten van hoofdstuk III van titel III van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 betreffende het bewaren, het verkopen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen en fytofarmaceutische producten en de latere wijzigingen ervan voor zover deze uitzonderingen gedekt worden door specifieke wettelijke bepalingen en dat de werknemers over een gelijkwaardige informatie over deze stoffen beschikken, wat niet operationeel is.

- De door de werkgever in acht te nemen voorschriften mogen niet beperkt blijven doe de producten van de klassen A en B maar moeten voor alle betrokken producten gelden.

Immers, in de motivatie bij het voorstel wordt erop gewezen dat alle producten worden vermeld, zowel deze van de klassen A en B als deze opgenomen in de bijlage X, 1 en 2.

Hieruit blijkt derhalve dat de bepalingen van artikel 2, §1 en artikel 3 van het ontwerp van koninklijk besluit zouden moeten herzien worden.

- Het wijzigen van artikel 81 impliceert dat ook de bijlage XI dient te worden gewijzigd omdat de bepalingen van artikel 81 erin verwerkt zijn.

Artikel 82

De vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties zijn van mening dat de bepalingen van artikel 82 onaanvaardbaar zijn in de mate dat zij de opdracht van het comité voor preventie en bescherming herleiden tot de eenvoudige rol van voorafgaandelijke mededeling.

Dat impliceert dat vergeten wordt dat het comité een essentiële rol als drijvende kracht te vervullen heeft met betrekking tot het opsporen van risico's evenals in het onderzoek, de bevordering en het voorstellen van de acties inzake preventie.

In artikel 82 dient derhalve te worden opgenomen dat het comité of de syndicale afvaardiging vooraf om advies moet gevraagd worden.

De vertegenwoordigers van het ABVV wensen dat bovendien gepreciseerd wordt, overeenkomstig artikel 53 van de wet betreffende het welzijn op het werk, dat bij ontstentenis van een comité of syndicale afvaardiging, de werknemers zelf rechtstreeks deelnemen aan de behandeling van de vraagstukken met betrekking tot het welzijn van de werknemers.

Gelet op het groot aantal kleine bedrijven dat de land- en tuinbouwsector telt is die bepaling van groot belang.

Het is de werkgever die beslist.

BESLISSING

Het ontwerp van koninklijk besluit met het dossier en het advies van de Hoge Raad aan Mevrouw de Minister toezenden.